አማርኛ ቋንቋ ትምህርት

አሥረኛ ክፍል

የመጀመሪያው ወሰነ-ትምህርት

ምዕራፍ፡- አንድ፤ ቋንቋና ህብረተሰብ (*ክፍለ ጊዜ፡8*)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ስለቋንቋ አጀማመርና ባሕሪያቱ ይናገራሉ፤ ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ይፅፋሉ፤ ውይይት ያካሂዳሉ፤ ያዳምጣሉ፤ ቃላትን ነፃና ጥገኛ ምዕላድ ያሉ ይመድባሉ፤ የአንድን ሃሣብ ዕውነ ና የግል አስተያየት ለይተው ይናገራሉ፤ የመረጃ ማግኛ የአነባበብ ዘዴን ተጠቅመው ከተለያዩ መረጃዎች ሃሣብን በጽሑፍ ይወስዳሉ፤ ማስ ወሻ ይይዛሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቋንቋና ህብረተሰብ	• የቋንቋ አጀማመርና መሠረ ዊ ባህሪያት • የቃላት ቀጥተኛ ፍቺ • ቃልን በምዕላድ መተንተን • ውይይቶችንና በልዩ ልዩ ርዕሶች የሚቀርቡ ምንባቦችን ማዳመጥ • ውነ ና የግል አስተያየት • ውይይት ማካሄድ • መረጃ የማግኛ ንባብ • የውይይት፣ የልዩ ልዩ ጥያቄዎች ና የቤተመፃሕፍት መመሪያዎችን ማንበብ • ከመጻሕፍት መረጃ ማግኘት • ማስ ወሻ ከመጻሕፍት መውሰድ	• ስለቋንቋ አጀማመር ከሃሣባውያንና ከቁስ አካላውያን አንፃር ያለውን ልዩነት በማሳየት የሣይንሳዊ አጀማመር ሂደትን መግለፅ • የቋንቋን መሠረ ዊ ባሕሪያት በማስረጃ መግለፅ • ለቃላት ቀጥተኛ ፍቺ ሰጥቶ በዋናው ቃል ዐ/ነገር መሥራት • ቃላትን በምዕላዶች ተንትኖ ማሣየት • በቋንቋ አጀማመርና በመሠረ ዊ ባሕሪያት ላይ የሚደረግ ውይይትን ተከ ትሎ ማስ ወሻ መያዝ • ዐ/ነገሮችን በጥሞና በማንበብ የያዙት ሃሣብ በ ውነ ላይ የተመሠረተ ወይም የግል አስተያየት መሆኑን በመወሰን ከድምዳሜ ላይ መድረስ • ስለውይይት መመሪያ የተገኘውን ግንዛቤ መሠረት በማድረግ ውይይት ማካሄድ • በመረጃ ማግኛ የአነባበብ ስልት መጠቀም • የቤተ-መጻሕፍት አጠቃቀም መመሪያን ተገንዝቦ ስለቋንቋ አጀማመርና ባሕሪያቱ ከመጻሕፍት መረጃ መሰብሰብ • የልዩ ልዩ ጥያቄዎችን መመሪያ በተግባር ላይ ማዋል	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ድምፃዊ ቋንቋ ንዴት ንደተጀመረ በቡድን ንዲወያዩና የየቡድናቸውን ነጥብ ንዲያብራሩ አድርጐ ማጠናከሪያ ሃሣብ መስጠት • መሠረ ዊ የቋንቋ ባህርያት የሆኑትን ነጥቦች በተራ በማቅረብ ሃሣብ ንዲሰጡባቸው በማድረግ በምሣሌዎች አጠናክሮ ማጠቃለያ መስጠት • ከምንባቡ ለወጡ ቃላት ቀጥተኛ /መዝገበ ቃላዊ/ ፍቺ ሰጥተው በዋናው ቃል ዐ/ነገር ንዲሠሩበት ማድረግ • ቃላት በነፃና በጥገኛ ምዕላዶች ንደሚተነተኑ በምሣሌዎች አሣይቶ ንዲለማመዱ ማድረግ • የውይይት መመሪያን መሠረት በማድረግ በተሰጣቸው ርዕስ ላይ ንዲወያዩና ካዳመጡት ውስጥ ማስ ወሻ ንዲይዙ ማድረግ • ዕውነ ና የግል አስተያየት የያዙ ዐ/ነገሮችን በምሣሌነት አቅርቦ ውነ ና የግል አስተያየት ያሉ ከውሣኔ ንዲደርሱ ማድረግ • የመረጃ ማግኛ አነባበብ ዘዴን በመጠቀም ስለ ቃንቋ አጀማመርና ባህሪያቱ ከሃሣብ ማግኛ መረጃዎች /መጻሕፍት፣ ጋዜጦች፣ መጽሔቶች. . . / ማስ ወሻ ንዲፅፉ ማድረግ • የቤተ-መፃሕፍት አጠቃቀም መመሪያን ተገንዝበው በቤተመፃሕፍት ንዲገለገሉ ማድረግ • የልዩ ልዩ ጥያቄዎችን መመሪያዎች ተከትለው መልመጃዎችን በትክክል ንዲሠሩ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- በቋንቋ አጀማመር ላይ በቡድን ተወያይተው የሚያቀርቡትን ሃሣብ መገምገም፤
- የቋንቋ መሠረ ዊ ባሕሪያትን በትክክል መለየ ቸውን ለተለያዩ ጥያቄዎች ከሚሰጧቸው መልሶች ማረጋገጥ፤
- ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ ሰጥተው በዋናው ቃል ዐ/ነገር መሥራ ቸውን መከ ተል፤
- ቃላትን በምዕላድ ዘርፎች /ነፃ፣ጥገኛ/ ከፋፍለው መመደባቸውን ማረጋገጥ፤
- በውይይት መመሪያ መሠረት ሲወያዩ መከ ተል፤
- አንድን ሃሣብ " ውነ ና የግል አስተያየት" ነው ብለው መደምደሚያ ሃሣብ ላይ መድረሣቸውን ማረጋገጥ፤
- የመረጃ ማግኛ አነባበብ ዘዴን ተጠቅመው ስለቋንቋ አጀማመርና ባህሪያቱ ከተለያዩ መረጃ ምንጮች ማስ ወሻ መያዛቸውን መከ ተል፡፡

ምዕራፍ:- ሁለት፤ ባህላዊ ጋብቻ (ክፍለ ጊዜ: 6)

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ : በቃል ክፍሎች ሃረጋትን መሥርተው ይጽፋሉ፣ በቃል ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር / ከአማርኛ ውጪ/ የሚያመጣውን የትርጉም ልዩነት ይለያሉ፤ በተለያየ መንገድ ለቀረቡ ቃላት ፍቺ ይሰጣሉ፤ አንድን ሃሳብ በራሣቸው አባባል ይገልፃሉ፤ የጽሑፍ ንግግር ያደርጋሉ፤ የቃላዊ ግጥም ይዘትን ይተነትናሉ፤ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ይጠቀማሉ፤ፍቺ ይሰጣሉ፤ ይተረጉማሉ፤ጭውውት ያደርጋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ባህላዊ ጋብቻ	• የቃላት አገባቢያዊ ፍቺ • በቃል ውስጥ፣የድምፅ መጥበቅ መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ • በቃል ክፍሎች ሃረጋትን መመሥረት / ስማዊ ሐረግ፣ ቅጽላዊ ሐረግ ተውሳከ ግሣዊ ሐረግ፣ መስተዋድዳዊ ሐረግ፣ ግሣዊ ሐረግ/ • በልዩ ልዩ ርዕስ የቀረቡ ምንባቦችን ማዳመጥ • ሐሳብን በራስ አባባል መግለጽ • የጽሑፍ ንግግር • ጭውውት • የንግግር መመሪያ • የሐሳብ ማግኛ መረጃዎች /መጻሕፍት፣ መጽሔቶች፣ ጋዜጦች . . ./ • ማስ ወሻ መውሰድ /ከጋዜጣ፣ ከመጽሔት፣ ከአዋቂ ሰዎች ንግግር . . ./ • ቃላዊ ግጥሞች /የሥራ፣የፍቅር. . ./ • ምሳሌያዊ አነጋገሮች	• ከምንባቡ ውስጥ ለተውጣጡ ቃላት የአገባብ ፍችን መግለጽ • በምንባቡ ውስጥ ካሉ ቃላዊ ግጥሞች በድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ ምክንያት የሚመጣውን የትርጉም ልዩነት ማሳየት • የሐረግ ዓይነቶችን አመሠራረት ማሣየት • በባህላዊ ጋብቻ ላይ የቀረቡ ጽሑፎችን አዳምጦ መል ክቱን በራስ አባባል መግለጽ • የንግግር መመሪያን ተከትሎ በባህላዊ ጋብቻ ላይ የጽሑፍ ንግግር ማቅረብ • በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ ጭውውት ማድረግ • ለሚያደርጉት ንግግርና ጭውውት ሃሣብ ለማግኘት የተለያዩ የመረጃ ምንጮችን መጠቀም • የማስ ወሻ አያያዝ መመሪያን በመጠቀም በአካባቢያቸው ያለውን የባህላዊ ጋብቻ ሥርአትን ከተለያዩ ምንጮች /ከአዋቂ ሰዎች ንግግር፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔቶችና መጻሕፍት. . ./ ማስ ወሻ መውሰድ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ከምንባቡ ውስጥ ለተውጣጡ ቃላት አገባቢያዊ ፍቺ ንዲሰጡ ማለማመድ • ከቀረበላቸው ቃላዊ ግጥም ውስጥ በመጥበቅ በመላላት፣ በመርዘምና በማጠር የፍቺ ልዩነት የሚያመጡ ቃላትን ፍቺ ሰጥቶ በምሳሌ በማሣየት ለይተው ያወጡ ፍቺ ንዲሰጡ ማበረ ት • በየቃላቱ መሪነት ሐረጋት ንዴት ንደሚመሠረቱ በምሳሌ በማሣየት ማለማመድ ምሳሌ:- __መሪ ቃል__ __ሐረግ__ __የሐረግ ዓይነት__ ልጅ ጉበዝ ልጅ ስማዊ ሐረግ አዋቂ የልጅ አዋቂ ቅጽላዊ ሐረግ በላ ምሳውን በላ ግሣዊ ሐረግ ንደ ንደ ናቱ መስተዋድዳዊ ሐረግ፣ ከጠረጴዛ ሥር /መስተዋድዳዊ ሐረግ/ ክፉኛ በጣም ክፉኛ ተውሳከ ግሣዊ ሐረግ • የማስ ወሻ አያያዝ መመሪያን ተከትለው ከተለያዩ አዋቂ ሰዎች ንግግር፣ ጋዜጦችና መጽሔቶች ማስ ወሻ ንዲይዙና ለክፍል ጓደኞቻቸው ማብራሪያ ንዲሰጡ ማበረ ት • የተለያዩ ባህላዊ ጋብቻዎችን የሚገልጹ ጽሑፎች በማስደመጥ መል ክቱን በራሣቸው አባባል ንዲገልጹ ማበረ ት • የንግግር መመሪያን ተከትለው በባህላዊ ጋብቻ ላይ በቡድን አጭር የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅተው

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
		• የተለያዩ ግጥማዊ ሥነ-ቃሎችን አቅርቦ ይዘ ቸውን መተንተን • በባሕላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ጽፎ ማንበብ	ለክፍል ተማሪዎች ንዲያቀርቡ ማገዝ • ባህላዊ ጋብቻን በተመለከተ በቡድን ጭውውት ንዲያደርጉ ማበረ ት • ሃሣባቸውን ለማጐልበት የሚያስችሏቸውን የተለያዩ የመረጃ ምንጮች ንዲጠቀሙ ማበረ ት • ባህላዊ ጋብቻን የተመለከቱ ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች ሰብስበው ንዲተነትኑ ማበረ ት • በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው በይዘቱ ላይ በቡድን ንዲወያዩ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ለቃላት አገባቢያዊ ፍቺ መስጠ ቸውን ማረጋገጥ፤
- በቃል ውስጥ የድምፅ መጥበቅ፣ መላላት፣ መርዘምና ማጠር /ከአማርኛ ውጪ/ የትርጉም ለውጥ የሚያስከትል መሆኑን መለየ ቸውን መከ ተል፤
- በመሪ ቃላት መሪነት ሐረጋትን መመሥረ ቸውን ማረጋገጥ፤
- አንድ ጽሑፍ ሲነበብ አዳምጠው መል ክቱን በራሣቸው አባባል መግለጻቸውን መከ ተል፤
- ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘ ቸውን ማረጋገጥ፤
- በመመሪያው መሠረት ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- የቃላዊ ግጥሞችን መልዕክት መግለፃቸውን መከ ተል፤
- በባህላዊ ጋብቻ ዙሪያ የሚነገሩ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው በይዘቱ ላይ በቡድን መወያየ ቸውን መከ ተል፤
- የንግግር መመሪያን ተከትለው አጭር የፅሑፍ ንግግር ማድረጋቸውን ማየት፤
- ባሕላዊ ጋብቻን አስመልክተው የሚያደርጉትን ጭውውት ማድረጋቸውን መከ ተል፡፡

ምዕራፍ ሦስት፡- ልቦለድ *(ክፍለ ጊዜ፡6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- የረጅም ልቦለድን ምንነትና ባህሪያት ይገልፃሉ፤ ከልቦለድ ውስጥ መቼትና ጭብጥን ይለያሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ.ነገሮችን ለይተው ይጽፋሉ፤ ከጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትንና ሐረጋትን ይለያሉ፤ የአንቀጽ ቅርጾችን ይለያሉ፤ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ ይሰጣሉ፤ መመሪያ ተከትለው መልመጃዎችን ይሠራሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ልቦለድ	• ረጅም ልቦለድ • የልቦለድ አላባውያን /መቼትና ጭብጥ/ • የዐ/ነገር ዓይነቶች ከመዋቅር አንፃር • ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት/ሐረጋት • ጭውውት • በልዩ ልዩ ርዕስ የሚቀርቡ ጽሑፎች • ውነ ና የግል አስተያየት • ከመጻሕፍት መረጃ ማግኘት • ማስ ወሻ መወሰድ /ከጋዜጣ፣ከመጽሔት፣ ከመጻሕፍት. . ./ • የአንቀጽ ቅርጾች • ፈሊጣዊ አነጋገር • ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮች	• የረጅም ልቦለድን ምንነትና ባህሪያት መግለጽ • የልቦለድ አላባውያንን /መቼትና ጭብጥን/መግለጽ • የዐ/ነገር ዓይነቶችን ለይቶ መፃፍ • ከልቦለድና ሌሎች ጽሑፎች ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ የያዙ ቃላትን ለይቶ በማውጣት ፍቺ መስጠት • ከረጅም ልቦለድ ጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይቶ መናገር • ከቀረበላቸው ልቦለድ ውስጥ በጭውውት መልክ የቀረበውን ሐሣብ ለይቶ መፃፍ • ከሚያነቡአቸው ጽሑፎች ውነ ና የግል አስተያየት ጽፎ ማንበብ • ስለረጅም ልቦለድና አላባውያን/መቼትና ጭብጥ/ ሃሣብ ለማግኘት መጻሕፍትን በመረጃነት በመጠቀም ማስ ወሻ መያዝና ማንበብ • የአንቀጽ ቅርጽ ከ ይሉ-ቃልና መዘርዝር ዐ/ነገሮች አቀማመጥ የሚወሰን መሆኑን ለይቶ መግለጽ • ከቀረበላቸው ምንባብ ውስጥ የተወሰኑ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን ለይቶ በማውጣት ፍቺ መስጠት • ከቀረበላቸው ፅሑፍ ውስጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ለይተው ይፅፋሉ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ስለልቦለድ ምንነት ካለፈው በማስ ወስ ረጅም ልቦለድን ከአጭር ልቦለድ ጋር በማነፃፀር የሚለያዩበትን ባህሪያት ዘርዝረው ንዲያቀርቡ ማድረግ • በልቦለድ ውስጥ የመቼትንና የጭብጥን ምንነት ከተገነዘቡ በኋላ ከሚያነቡት ረጅም ልቦለድ መቼትና ጭብጥን ንዲለዩ የቡድን ሥራ ሰጥቶ ማለማመድ • ተራና ወስብስብ ዐ/ነገሮችን በምሳሌ በማስረዳት ንዲለማመዱ ማድረግ • ከልቦለድ ውስጥ ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ያላቸውን ቃላት አወጥተው ፍቺያቸውን ንዲሰጡ ማገዝ • ከልቦለድ ውስጥ አያያዥና ማሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይተው ንዲናገሩ በምሳሌ ማሣየት፣ • ከልቦለድ ውስጥ በጭውውት የቀረበውን ገለፃ ንዲለዩ ና ንዲጽፉ ማድረግ • ውነ ና የግል አስተያየት ከጽሑፍ ውስጥ ንዴት ንደሚወጣ በምሳሌ በማሣየት የሚያነቡትን ጽሑፍ ውነ ና የግል አስተያየት በማለት ከድምዳሜ ንዲደርሱ ማገዝ • የአንቀጽ ቅርጽ በ ይለ ቃልና ዝርዝር ዐ/ነገሮች መገኛ ቦ ንደሚወስን ተገንዝበው በተለያዩ የአንቀጽ ቅርጽ መልመጃዎች ንዲለማመዱ ማድረግ • ከምንባቡ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን በማወጣት ፍቺ ንዲሰጡ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ረጅምና አጭር ልቦለድን አነፃጽረው በትክክል መግለፃቸውን ማረጋገጥ፤
- ከልቦለድ ውስጥ መቼትና ጭብጥ ለይተው ማውጣ ቸውን ማየት፤
- ተራና ውስብስብ ዐ/ነገር ለይተው መሥራ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ መስጠ ቸውን መከ ተል፤
- ከተሰጣቸው ጽሑፍ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን ለይተው ማወጣ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ከልቦለድ ውስጥ በጭውውት የቀረቡ ሃሣቦችን ለይተው ማውጣ ቸውን ማየት፤
- ውነ ና የግል አስተያየት የያዙትን ዐ/ነገሮችን መለየ ቸውን ማረጋገጥ፤
- በ ይለ ቃልና መዘርዝር ዐ/ነገሮች አቀማመጥ የአንቀጽ ቅርጾችን በሥዕላዊ መግለጫ ማስቀመጣቸውን መፈተሽ፤
- ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ መስጠ ቸውን ማየት፡፡

ምዕራፍ:- አራት፤ ማህበረሰብና ጤና *(ክፍለ ጊዜ: 8)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- ለቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ይሰጣሉ፤ ዐ/ነገሮችን በየስል ቸው ይሠራሉ፤ ከግሥ የተለያዩ ሥሞችንና ቅጽሎችን ይመሠር ሉ፤ ት ምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦ ቸው ይጠቀማሉ፤ ቃለ-ጉባኤ ይጽፋሉ፤ በመመሪያ መሠረት ውይይትና ጭውውት ያካሂዳሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቃያ ንግግር ያዘጋጃሉ፤ የተለያዩ መልመጃዎችን መመሪያን ተከትለው ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ማህበረሰብና ጤና	• ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ • ከግሥ ስምና ቅጽልን መመሥረት • የዐ/ነገር ስልቶች /ሀተ ዊ፣ ጥያቄያዊ፣ ት ዛዛዊ፣ አጋኖዊ/ • ስርአተ ነጥብ /ድርብ ትዕምርተ-ጥቅስ፣ ነጠላ ትዕምርተ ጥቅስ/ • ከጭውውት፣ ከውይይት፣ ከትምህር ዊ ጉባኤዎች. . . የሚተላለፉ መል ክቶችን ማዳመጥ • መመሪያዎችን ማዳመጥ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ዕውነ ና የግል አስተያየት • ውይይትና ጭውውት ማድረግ • የመረጃ ማግኛ ንባብ • ካካባቢ፣ ከሕዝባዊ ስብሰባዎች፣ ከመፃሕፍት..... ማስ ወሻ መውሰድ • ቃለ-ጉባኤ መፃፍ • ፈሊጣዊ አነጋገር	• ከምንባቡ ለወጡ ቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቻቸውን መስጠት • ከግሥ ስምና ቅፅልን መስርቶ መፃፍ • ሐተ ዊ፣ ጥያቄያዊ፣ት ዛዛዊና አጋኖአዊ ዐ/ነገሮችን ለይተው መፃፍ • ድርብና ነጠላ ት ምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦ ቸው መጠቀም • በማሕበረሰብና ጤና በሚደረጉ ጭውውቶች፣ ውይይቶችና ትምህር ዊ ጉባኤዎች . . . ከሚተላለፉ መል ክቶች ማስ ወሻ መያዝ • የሚቀርቡላቸውን የተለያዩ መመሪያዎች በጥሞና አዳምጠው መተግበር • ማህበረሰብና ጤናን በተመለከተ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ማዘጋጀት • ከማህበረሰቡ ጤና ጋር በተያያዙ የሚቀርቡ አስተያየቶችን ውነ ና የግል አስተያየት በማለት መናገርና መፃፍ • የማህብረሰቡን አኗኗርና የጤና ሁኔ አስመልክቶ ጭውውትና ውይይት ማካሄድ • መረጃ የማግኛ ያነባበብ ዘዴን	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • በተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላት የማዛመድ ጥያቄዎችን ንዲሠሩ ማድረግ • ከግሥ የተለያዩ ስሞችና ቅጽሎች ንደሚመሠረቱ ምሳሌ አሳይቶ ንዲሠሩ ማድረግ • ሀተ ዊ፣ ጥያቄያዊ፣ ት ዛዛዊና አጋኖአዊ የሚያሳዩ ዓ/.ነገሮችን ሰጥቶ በተሰጧቸው ቃላት የዓ/ነገር ስልቶችን ተከትለው ንዲሠሩ ማበረ ት • የድርብና የነጠላ ጥቅሶችን አገባብና አጠቃቀም በምሳሌ በማሳየት በሚቀርብላቸው ጽሑፍ ውስጥ በትክክል ንዲጠቀሙ ማድረግ • በጭውውት፣ በውይይትና ትምህር ዊ ጉባኤዎች... ላይ በመሳተፍ ከሚተላለፉ መል ክቶች ማስ ወሻ ንዲይዙ ማደፋፈር • የተለያዩ መመሪያዎችን አዳምጠው የማዳመጥ ክሂላቸውን ንዲያዳብሩ ማበረ ት • በግልም ሆነ በቡድን ሆነው የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር አዘጋጅተው ንዲያቀርቡ ማበረ ት • ከማህበረሰቡ ጤና ጋር በተያያዙ የተለያዩ አስተያየቶችን በማቅረብ ውነ ና የግል አስተያየት በማለት ንዲገልጹ ማድረግ • የማህበረሰቡን አኗኗርና የጤና ሁኔ አስመልክቶ በቡድን ጭውውት ንዲያደርጉና ንዲወያዩ በማድረግ የውይ ቸውን ቃለ-ጉባኤ አዘጋጅተው ክፍል ውስጥ ንዲያነቡ ማበረ ት • የመረጃ ማግኛ ንባብ ዘዴን በመጠቀም

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
	•	• በመጠቀም ማህበረሰብና ጤናን የተመለከቱ ፅሑፎችን ማንበብ • ከሚካሄድ ውይይት ቃሉ-ጉባኤ መጻፍ • ከምንባቡ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን አውጥቶ ፍቺ • መስጠት	• ስለማህበረሰብና ጤና ጠቃሚ ሐሣብ ንዲወስዱ ማበረ ት • ከሚሰጣቸው ጽሑፍ ውስጥ ፈሊጣዊ አነጋገሮችን አውጥተው ፍቺ ንዲሰጡ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላትን በተመለከተ የቀረበላቸውን መልመጃ በትክክል መሥራ ቸውን ማየት፤
- ከግሥ፣ ስምና ቅጽል መመሥረ ቸውን ማየት፤
- አራቱን የዐ/ነገር ስልቶች በትክክል መተግበራቸውን ማየት፤
- በጽሑፍ ውስጥ ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በትክክለኛ ቦ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- ውይይትን ወይም ጭውውትን ተካፍለው የተረዱትን ጭብጥ በማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- ውነ ና የግል አስተያየትን መለየ ቸውን ማየት፤
- በአንድ ውይይት የተነሱ ሃሣቦችንና የተላለፉ ውሳኔዎችን በቃሉ-ጉባኤ መያዛቸውን መፈተሽ፤
- መመሪያዎችን ተከትለው መልመጃዎች መሥራ ቸውን ማየት፤
- ፈሊጣዊ ንግግሮች ትክክለኛውን ፍቺ መስጠ ቸውን ማየት፡፡

ምዕራፍ፡- አምስት፤ ቀና አመለካከት *(ክፍለ ጊዜ፡ 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኂላ፡- ስለ ቀና አመለካከት ጠቀሜ ተገንዝበው ይገልፃሉ፤ ሐረጋትን በዓይነ ቸው ለይተው ይመድባሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ.ነገሮችን ይለያሉ፤ ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ ይይዛሉ፤ አመዛዛኝ ድርሰት ይጽፋሉ፤ ለምሳሌያዊ አነጋገሮች ተመሳሳይ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ይሰጣሉ፤ ንቶኔ፣ ምፀትና ግነት ዘይቤ ይጠቀማሉ፡፡

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ቀና አመለካከት	• ሐረጋትን መመሥረት • ዐ/ነገር /ተራና ወስብስብ/ • የጽሑፍ ንግግር • ውይይት • ማስ ወሻ መያዝ • አመዛዛኝ ድርሰት • ምሳሌያዊ አነጋገር • ዘይቤያዊ አነጋገር / ንቶኔ፣ ምፀትና ግነት/	• ከምንባብ ሐረጋትን ለይቶ በዓይነ ቸው መፃፍ • ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስብ መለወጥ ና ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ተራ ዐ/ነገሮችን መመሥረት • ቀና አመለካከትን በተመለከተ አጭር የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅቶ መናገር • ቀና አመለካከት ስላለው ማህበራዊ ጠቀሜ በተመለከተ ውይይት ማድረግ • ከአካባቢ ሕዝባዊ ስብሰባና ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ማስ ወሻ መያዝ • ቀና አመለካከት ባላቸውና በሌላቸው ሰዎች ዙሪያ የሚያጠነጥን አመዛዛኝ ድርሰት መፃፍ • ለምሳሌያዊ አነጋገሮች በፍችያቸው ተመሳሳይ የሆኑ ምሳሌያዊ አነጋገሮችን መናገርና መጻፍ • የ ንቶኔ፣ ምፀትና ግነት ዘይቤዎችን ምንነት ተገንዝቦ መጠቀም	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • በተሰጣቸው ጽሑፍ ውስጥ የሚገኙ ሐረጋትን በዓይነ ቸው ለይተው ንዲመድቡ ማድረግ • ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ውስጥ ተራ ዐ/ነገሮችን ንዲመሠርቱ ምሳሌ በመስጠት ማለማመድ • ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስ ዐ/ነገሮች ንዲለውጡ ምሳሌ ሰጥቶ ማሠራት • ቀና አመለካከትን በተመለከተ የጽሑፍ ንግግር አዘጋጅቶ ንዲያቀርቡ ማድረግ • ቀና አመለካከት ያለውን ማህበራዊ ጠቀሜ በተመለከተ ውይይት ንዲያካሂዱ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ከአካባቢ ሕዝባዊ ስብሰባና ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ዋና ዋና ነጥቦችን ማስ ወሻ ንዲይዙ ማድረግ • በተሰጣቸው ርዕስ አመዛዛኝ ድርሰት ንዲጽፉ ማድረግ • ለአንድ ምሳሌያዊ አነጋገር ሌላ ተመሳሳይ ምሳሌያዊ አነጋገር ንዲሰጡ ምሳሌ ሰጥቶ ማሠራት • የ ንቶኔ፣ የምፀትና የግነት ዘይቤ ምንነትን በምሳሌ በማስደገፍ ገልጾ በዓይነ ቸው ዐ/ነገር የሠሩ ንዲለማመዱ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ከሚያነቡት ጽሑፍ ውስጥ ሐረጋትን በዓይነ ቸው ለይተው መመደባቸውን ማየት፤
- ከውስብስብ ዐ/ነገሮች ተራ ዐ/ነገሮችን መመሥረ ቸውንና ተራ ዐ/ነገሮችን ወደ ውስብስብ መለወጣቸውን መከ ተል፤
- ከተለያዩ ምንጮች ማስ ወሻ መያዛቸውን መከ ተል፤
- በተሰጣቸው ርዕስ አመዛዛኝ ድርሰት መፃፋቸውን ማየት፤
- ለምሳሌያዊ አነጋገሮች ተመሳሳይ የሆኑ ምሳሌያዊ አነጋገሮች ማቅረባቸውን መከ ተል፤
- የቀረቡላቸውን ዘይቤዎች ምንነት ተገንዝበው በዐ/ነገር መጠቀማቸውን ማረጋገጥ።

የሁለተኛው ወሰነ-ትምህርት

ምዕራፍ:- ስድስት፤ ግጥም *(ክፍለ ጊዜ 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የግጥም ዓይነቶችን ለይተው ይናገራሉ፤ የግጥምን ዋና መል ክት ይገልፃሉ፤ የዘይቤ ዓይነቶችን ይለያሉ፤ ስለዘይቤ ዓይነቶች ከመረጃ ንባብ ያገኙትን በማስ ወሻ ይይዛሉ፤ በግጥም ዓይነቶች ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር ባሕርይ ያላቸውን ቃላት ያሳያሉ፤ ስንኞች የሚያስተላልፉትን መል ክት ይገልፃሉ፤ በበቂ ምዕላድ ላይ የተጨመሩ ቅጥያዎችን ተግባር ይገልፃሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ግጥሞችን በዓይነ ቸው ይለያሉ፤ ካነበቡት ውስጥ ቃላዊ ግጥሞችን መርጠው ይፅፋሉ፤ ያነባሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ግጥም	• የግጥም ዓይነቶችና መል ክት • የዘይቤ ዓይነቶች / ንፆኔ፣ ምፅት፣ ግነት/ • ምዕላድን መተንተን • በቃላት ውስጥ የድምፅ መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር • አገባባዊ ፍቺ • በራስ አባባል መግለጽ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከመጻሕፍት፣ ከመጽሔቶች፣ ከደብዳቤ . . . ሀሣብ ማግኘትና ማስ ወሻ መያዝ • ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች • ከግሥ ሥምና ቅጽል መመሥረት	• የግጥምን ዋና መል ክት መግለጽ • ግጥሞችን አንብበውም ሆነ አዳምጠው የወል፣ የሰንጐ መገን፣ የቡሄ በሉ ቤት ግጥም በማለት መናገር • አጫጭር ግጥሞችን መፃፍ • ከግጥም ውስጥ የዘይቤ ዓይነቶችን ለይቶ በማውጣት የሚያስተላልፉትን መል ክት መናገርና መፃፍ • የተለያዩ ቅጥያ ምዕላዶችን በበቂ ምዕላድ ላይ በመጨመር ተግባራቸውን መግለጽ • የድምጾችን መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር በተለያዩ የግጥም ዓይነቶች ውስጥ ማሳየት • ከግጥም ውስጥ የወጡ ስንኞች የሚያስተላልፉትን መል ክት በራስ አባባል መግለጽ • የቀረበላቸውን ግጥም መል ክት መግለፅ • ለቅስቀሳና ማነቃቀቂያ የሚሆኑ ግጥሞችን ለይቶ በመፃፍ፣ ማንበብና መል ክ ቸውን መናገር	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • የተለያዩ ግጥሞችን በማቅረብ አንብበውም ሆነ አዳምጠው የወል፣የሰንጐ መገን፣ የቡሄ በሉ ቤት ግጥም ብለው ንዲናገሩ ማድረግ • በግጥም ውስጥ የሚገኙትን የዘይቤ ዓይነቶች ለይተው በማውጣት የያዙትን ሃሣብ ንዲገልፁ ማበረ ት • የተለያዩ ቅጥያ ምዕላዶችን በበቂ ምዕላድ ላይ በመጨመር ተግባራቸውን ንዲገልጹ ምሣሌ ሰጥቶ ንዲሠሩ ማድረግ • የድምጾች መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠርን በተለያዩ ግጥም ውስጥ በምሣሌ በማሳየት ንዲሠሩ ማበረ • ከግጥም ውስጥ ስንኞችን በማውጣት የሚያስተላልፉትን መል ክት በራሣቸው አባባል ንዲገልጹ ማገዝ • የቀረበላቸውን ግጥም አንብበው ዋናውን መል ክት ንዲናገሩና ንዲፅፉ ማድረግ • ለቅስቀሳና ማነቃቂያ የሚሆኑ ግጥሞችን መርጦ በማምጣት ማንበብ፣ ዓይነ ቸውንም በመለየት መል ክቶቻቸውን ንዲናገሩ ማበረ ት • ከግጥም ውስጥ በወጡ ቃላትና ሃረጋት አገባባዊ ፍቺ ንዲሰጡ ማድረግ • ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅፅሎችን ከዐ/ነገሮች ውስጥ ለይተው ንዲያወጡ ምሣሌ ሰጥቶ

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		• ከግጥም ውስጥ ለወጡ ቃላትና ሃረጋት አገባባዊ ፍቺያቸውን መግለፅ • ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅፅሎችን ከዐ/ነገሮች ውስጥ ለይቶ ማውጣት • መረጃ የማግኛ ንባብ ዘዴን • በመጠቀም ከመጻሕፍት፣ ከመጽሔት . . .የግጥም ዓይነቶችን መለያ ባሕሪያት በተመለከተ ማስ ወሻ መያዝ • ከመጻሕፍት፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔት፣ ከአካባበያቸው . . . ውስጥ ከሚገኙ ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች አንዱን በመምረጥ ጽፈው ማንበብ	በማሳየት ንዲሠሩ ማድረግ • በመረጃ ንባብ ዘዴ በመጠቀም ከመጻሕፍት፤ • ከመጽሔት. . . የግጥም ዓይነቶችን በተመለከተ ማስ ወሻ ንዲይዙ ማበረ ት • ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች በግልም ሆነ በቡድን ሰብስበው ንዲያቀርቡና ንዲያነቡ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- የግጥም አይነቶችንና ዋና መል ክት መግለጻቸውን መከ ተል፤
- የዘይቤ ዓይነቶችን፣ ለይተው በማውጣት የሚያስተላልፉትን ሃሣብ መናገራቸውን ማረጋገ
- በበቂ ምዕላድ ላይ የተጨመሩ ቅጥያዎችን ተግባር መግለፃቸውን መከ ተል፤
- ከግጥም ውስጥ የድምጾችን መጥበቅና መላላት፣ መርዘምና ማጠር ለይተው ማሣየ ቸውን መከ ተል፤
- ከግጥም የወጡ ስንኞችን መል ክት በትክክል መናገራቸውን መገምገም፤
- ግጥሞችን የቅስቀሳና የማነቃቂያ በማለት መለየ ቸውንና መል ክ ቸውንም መናገራቸው
- ስለዘይቤ ዓይነቶች ከመረጃ ማግኛ ንባብ ያገኙትን ሃሣብ በማስ ወሻ መያዛቸውን መከ ተል፤
- ከዓ/ነገሮች ውስጥ ከግሥ የተመሠረቱ ስሞችንና ቅጽሎችን ለይተው ማወጣ ቸውን ማየት፤
- ከተለያዩ የመረጃ ጽሑፎች የግጥም ዓይነቶችን በተመለከተ፤
- ያገኙትን ሐሣብ በማስ ወሻ መያዛቸውን ማረጋገጥ፤
- ቃላዊ ግጥሞችን ከተለያዩ ምንጮች በግልም ሆነ በቡድን መፃፋቸውንና ማንበባቸውን መከ ተል።

ምዕራፍ:- ሰባት፤ የአረጋውያን ሚና *(ክፍለ ጊዜ 8)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- በቃላት ተመሳሳይና ተቃራኒ ፍቺ ዐ/ነገር ይሠራሉ፤ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትና ሐረጋትን ተጠቅመው ሥዕላዊ ድርሰት ይጽፋሉ፤ ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በተገቢ ቦ ይጠቀማሉ፤ አባባሎችንና ምሣሌያዊ አነጋገሮችን ሰብስበው ትርጉማቸውን ያብራራሉ፤ ከተለያዩ ምንጮች ያገ ቸውን ሃሣቦች በግሉ-ገለፃ ያቀርባሉ፤ የግጥማዊ ሥነ-ቃሎችን ሀሣብ ለይተው ይገልፃሉ፤ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ያደርጋሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
የአረጋውያን ሚና	• የቃላት ቀጥተኛ ፍቺ • ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ • ሥርዓተ ነጥቦች /ድርብና ነጠላ ትዕምርተ-ጥቅስ/ • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሃረጋት • ጭውውትን ማዳመጥና መል ክቱን መናገር • የፅሑፍ ንግግር • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘት • ከአዋቂ ሰዎች ንግግር ማስ ወሻ መውሰድ • ከአዋቂ ግለሰቦች ንግግር ፍሬ ሃሣቦችን በግለ ገለፃ ማቅረብ • ሥዕላዊ ድርሰት • ምሣሌያዊ አነጋገሮች • ቃላዊ ግጥሞች /ፉከራ፣ ሽለላ፣ ሙገሣ/	• ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ መስጠት • በቃላት ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺ ዐ/ነገር መሥራት • ከተለያዩ ሰዎች አባባልና ከተለያዩ መፃሕፍት በቀጥ የወሰዷቸውን ሃሣቦች በድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶች ማመልከት • አረጋውያን በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች /ሰው በማስ ረቅ፣ በሥነ-ምግባር አስተምህሮ፣ በሃገር ጉዳይ ላይ . . ./ የሚያደርጉትን ጭውውት በማዳመጥ የሚተላለፈውን መል ክት በግሉ-ገለፃ ማቅረብ • አረጋዊያን በማህበረሰቡ ውስጥ ያላቸውን አስተዋጽኦ አስመልክቶ የሚያውቁትንና ጠይቀውም ሆነ አንብበው ያገኙትን ሃሣብ በጽሑፍ አጠናቅረው ንግግር ማድረግ • በተለያዩ ሃገራዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ የቅስቀሳና የማነቃቂያ ንግግር ማድረግ • ስለ አረጋውያንና ሚና ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘት • የአዋቂ ሰዎችን ንግግር በጥሞና በመከ ተል ማስ ወሻ መውሰድ • የድርሰት አፃፃፍ ሥርአትን በመከተል ሥዕላዊ ድርሰት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • ከምንባቡም ሆነ ከሌላ ቃላትን ሰብስቦ በማቅረብ መዝገበ ቃላት የተጠቀሙ ፍቺ ንዲሰጡ ማበረ ት • ለቃላት በተሰጡ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺዎች ዐ/ነገር ንዲሠሩ ማድረግ • በምንባብ ውስጥ አረጋውያን የተለያዩ ሚናዎችን ለመጫወት የተጠቀሙባቸውን አባባሎች በአስፈላጊው ሥርዓተ ነጥብ /ነጠላ ና ድርብ ትዕምርተ ጥቅስ/ ንዲጠቀሙ ምሣሌ ሠጥቶ ማሣየት • በአካባቢያቸው አረጋውያን በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ /ሰው በማስ ረቅ፣ በሥነ-ምግባር አስተምህሮ፣ በሀገር ጉዳይ ላይ . . ./ የሚያደርጉትን ጭውውት ተከ ትለው ያገኙትን ፍሬ ሃሣብ ንዲናገሩ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • የአረጋውያንን ሚና አስመልክቶ በቡድን የጽሑፍ ንግግር በማዘጋጀት በየቡድን ተጠሪያቸው ፅሑፋዊ ንግግር ንዲያቀርቡ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • አረጋውያን የአካባቢውን ሕዝብ በሥራ ለማሠማራትና ማህበራዊ ችግርን ለመፍ ት የሚጠቀሙበትን የቅስቀሳና ማነቃቂያ አባባል በመረጃነት በመጠቀም ራሣቸው ያዘጋጁትን የቅስቀሳና ማነቃቂያ አባባል በክፍል ውስጥ ንዲተገብሩ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ስለአረጋዊያን ሚናና ስለሌሎችም ጉዳዮች የመረጃ ምንጮችን ንደ ሃሣብ ማግኛ መሣሪያ በማድረግ ሃሣብ ንዲሰበስቡ ማድረግ

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
		ሲጽፉ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሃረጋትን መጠቀም • አረጋውያን በተለያዩ ክስተቶች ሚናቸውን ለመጫወት የሚጠቀሙባቸውን ምሣሌያዊ • አነጋገሮች ዘርዝሮ ማቅረብ • የቀረቡትን ቃላዊ ግጥሞች /የሽለላ፣ የፉከራ፣ የሙገሣ፣ የፍቅርና የጥላቻ፣ የንቀት. . ./ ያሉ መለየት	• የአዋቂ ሰዎችን ንግግር ተከ ትለውና ማስ ወሻ ወስደው ግለ-ገለፃ ንዲያደርጉ ማበረ ት • የድርሰትን አፃፃፍ ሥርአት በማስ ወስ አያያዥና • መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሃረጋትን ተጠቅመው ሥዕላዊ ድርሰት ንዲፅፉ ማለማመድ • አረጋውያን በተለያዩ ክስተቶች ሚናቸውን ለመጫወት የሚጠቀሙባቸውን /ከአውዱ ጋር የሚስማሙትን/ ምሣሌያዊ አነጋገሮች በመሰብሰብ መል ክ ቸውን ንዲያብራሩ ማገዝ • ግጥማዊ ሥነ-ቃሎች የያዙትን ሃሣብ በጥሞና በመመርመር የሽለላ፣ የፉከራ፣የሙገሣ፣ የመውደድ፣ የጥላቻ፣ የንቀት . . . በማለት ንዲመልሱ በምሣሌ ማሣየት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ለቃላት መዝገበ ቃላዊ ፍቺ መስጠ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ለቃላት በተሰጡ ተመሣሣይና ተቃራኒ ፍቺዎች ዐ/ነገር መሥራ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ሥርዓተ ነጥቦችን /ነጠላና ድርብ ትዕምርተ-ጥቅሶች/ በተገቢው ቦ ቸው መጠቀማቸውን መከ ተል
- ፅሑፋዊ ንግግር አዘጋጅተው ክፍል ውስጥ ሲያቀርቡ መከ ተል፤
- ከተለያዩ የመረጃ ምንጮች ሃሣብ ማግኘ ቸውን መከ ተል፤
- በወሰዱት ማስ ወሻ ተጠቅመው ግለ-ገለፃ ማድረጋቸውን ማረጋገጥ፤
- ሥርዓትን ተከትለው ሥዕላዊ ድርሰት መፃፋቸውን መገምገም፤
- ከተለያዩ አውዶች ጋር የሚስማሙ ምሣሌያዊ አነጋገሮችን መሰብሰባቸውንና ትርጉማቸውን ማብራራ ቸውን መከ ተል፤
- ቃላዊ ሥነ-ግጥሞች የያዙትን ሃሣብ በትክክል መግለፃቸውን መከ ተል፤
- የተለያዩ መልመጃዎችን በትዕዛዙ መሠረት መሥራ ቸውን ማረጋገጥ፡፡

ምዕራፍ:- ስምንት፤ ሴቶች በባህል ውስጥ *(ክፍለ ጊዜ 8)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- በባህል ውስጥ ሴቶች ያላቸውን ሚና ለይተው ይናገራሉ፤ ይጽፋሉ፤ መመሪያን ተከትለው ይወያያሉ፤ ይከራከራሉ፤ በሴቶች ዙሪያ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር ያቀርባሉ፤ ለፈሊጣዊ አነጋገር ፍቺ ይሰጣሉ፤ ጅምር ምሳሌያዊ ንግግሮችን ያሟላሉ፤ የቅኔን ህብረ ቃል ለይተው በማውጣት ሰምና ወርቅ ፍቺ ይሰጣሉ።

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሴቶች በባህል ውስጥ	• የሐረግ አመሠራረት / ስማዊ፣ ግሣዊ፣ ቅጽላዊ፣ መስተዋድዳዊ፣ ተወሳከ ግሣዊ ሐረግ/ • የዐ/ነገር ሥልቶች /ሐተ ዊ፣ትዕዛዛዊ፣ ጥያቄያዊና አጋኖአዊ/ • ከጭውወት፣ ከውይይት፣ ከትምህርተ ዊ ጉባኤዎች. . . የሚተላለፉ መል ክቶችን ማዳመጥ • በልዩ ልዩ ርዕሶች የቀረቡ ምንባቦችን ማዳመጥ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ክርክር • ውይይት • የመረጃ ማግኛ ንባብ • የውይይት፣ የክርክርና የንግግር መመሪያ • ከስብሰባ፣ ከጋዜጦች፣ ከመጽሔቶችና ከመጻሕፍት. . . ማስ ወሻ መውሰድ • ፈሊጣዊና ምሣሌያዊ አነጋገሮች • ኅብረ ቃልን በመለየት ቅኔን መፍ ት	• ሐረጋትን ለይቶ በማውጣት በዓይነ ቸው መመደብ • የተለያዩ ዐ/ነገሮችን /ሐተ ዊ፣ ት ዛዛዊ፣ ጥያቄአዊ ና አጋኖአዊ/ በማለት መግለጽ • በተለያዩ ባህሎች ውስጥ የሴቶችን ሚና ከጭወውቶች፣ ከውይይቶች፣ ከትምህር ዊ ጉባኤዎች... መል ክቶች አዳምጦ ማስ ወሻ በመያዝ ማንበብ • በተለያዩ ዘመናት በነበሩ ባህላዊ ሥርአቶች ሴቶች የነበራቸውን ቦ የሚገልጹ ጽሑፎችን የመረጃ ማግኛ ንባብ ዘዴን በመጠቀም አንብበው ያገ ቸውን ሃሣቦች በማነፃፀር በንግግርም ሆነ በጽሑፍ መግለጽ • ሴቶችን የተመለከቱ ጽሑፎችን አንብቦ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር አዘጋጅቶ ማቅረብ • በሴቶችና በባህል ዙሪያ የውውይት መመሪያን በመከተል መወያየት • ባህል በሴቶች ላይ የሚኖረውን ጥቅምና ጉዳት አስመልክቶ የክርክር መመሪያን በመከተል መከራከር • ለፈሊጣዊ አነጋገር ፍቺ መስጠት • ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን ማሟላት • ህብረ ቃልን በመለየት የቅኔን ሰምና ወርቅ ፍቺ መስጠት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • የተለያዩ የሐረግ ዓይነቶችን በማቅረብ ከስያሜያቸው ጋር ንዲያዛምዱ በመልመጃ ማሠራት • የዐ/ነገር ስልቶችን /ሐተ ዊ፣ ጥያቄያዊ፣ አጋኖአዊ/ ለይተው ንዲናገሩ ማበረ ት • በተለያዩ ባህሎች ውስጥ ሴቶች ያላቸውን ሚና በተመለከተ ከልዩ ልዩ ምንጮች ያዳመጡትን ማስ ወሻ ይዘው ንዲያነቡ ማድረግ • በተለያዩ ሥርዓቶች ውስጥ ሴቶች የነበራቸውን ቦ ቤተመጻሕፍት ሄደው፣ የተለያዩ ጽሑፎችን አንብበው በቡድን ሃሣባቸውን በማነፃፀር በንግግርም ሆነ በጽሑፍ ንዲያቀርቡ ማድረግ • የመረጃ ማግኛ ንባብ ዘዴን ተጠቅመው ሴቶችን የተመለከቱ ጽሑፎች በማንበብ የቅስቀሳና ማነቃቂያ ጽሑፍ በቡድን አዘጋጅተው በተጠሪያቸው በኩል ንዲያቀርቡ ማበረ ት • በሴቶችና ባህል ዙሪያ የውይይት መመሪያን ተከትለው ንዲወያዩ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ባህል በሴቶች ላይ ስለሚሰጠው ጥቅምና ስለሚፈጥረው ችግር የክርክር መመሪያን ጠብቆ ንዲከራከሩ ማድረግ • ለቀረቡላቸው ፈሊጣዊ አነጋገሮች ፍቺ ከመዝገበ ቃላትና ከፈሊጣዊ አነጋገር መጻሕፍት ፈልገው በማምጣት ክፍል ውስጥ ንዲጠያየቁ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን በማቅረብ በትክክለኛ ማሟያ ንዲያሟሉ ማድረግ • ከተለያዩ የቅኔ መጻሕፍት ቅኔዎችን መርጦ በማቅረብ ህብረ-ቃሉን ለይተው የቅኔዎቹን ሰምና ወርቅ ፍቺ ንዲሰጡ ማበረ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል ል፤
- የሐረጋትን ዓይነት ከስያሜያቸው ጋር ማዛመዳቸውን ማረጋገጥ፤
- የቀረቡላቸውን የዐ/ነገር ሥልቶች መለየ ቸውን መከ ተል፤
- ካነበቡትም ሆነ ካዳመጡት ማስ ወሻ መያዛቸውን ማየት፤
- መረጃ አፈላልገው ያገኙትን ሃሣብ በጽሑፍ ወይም በንግግር ማቅረባቸውን ማየት፤
- የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር በቡድን መሪያቸው አማካይነት ማቅረባቸውን መከ ተል፤
- በመመሪያ መሠረት መወያየ ቸውንና መከራከራቸውን መከ ተል፤
- ጅምር ምሳሌያዊ አነጋገሮችን በትክክል ማሟላ ቸውን ማየት፤
- ለፈሊጣዊ አነጋገሮች ከመጻሕፍት ተገቢ ፍቺ መስጠ ቸውን ማረጋገጥ፤
- ቅኔን በትክክል መፍ   ቸውን ማረጋገጥ።

ምዕራፍ:- ዘጠኝ፤ሱስ *(ክፍለ ጊዜ 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት:- ተማሪዎች ከዚህ ትምህርት በኋላ:- የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል ዐ/ነገሮች ይጽፋሉ፤ ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል ይመሠር ሉ፤ አንቀጽና ግጥም ይጽፋሉ፤ ህብረ ቃል ለይተው ቅኔን ይፈ ሉ፣ የተለያዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/	የክሂሎት ብቃት	የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ
ሱስ	• ተመሳሳይና ተቃራኒ ቃላት • የዐ/ነገር ስልቶች • ቃልን በምዕላድ መተንተን • ሥርዓተ ነጥብ /ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅስ/ • ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ • መመሪያዎችን ማዳመጥ • ክርክር • የአንቀጽ ቅርጾች • የልዩ ልዩ ጥያቄዎች መመሪያ • ግጥም • ቅኔ	• ቃላትን በተመሳሳይና በተቃራኒያቸው ማዛመድ • የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል ዐ/ነገሮችን ጽፎ ማንበብ • ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅቶ ቃል መመሥረት • የአንድን ቃል ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ዐ/ነገር ሠርቶ ማሣየት • ያዳመጡትን መመሪያ መሠረት በማድረግ ክርክር ማካሄድ • በተሰጠው መንደርደሪያ ዐ/ነገር ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በመጠቀም አንቀጽ ጽፎ የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ መግለጽ • የልዩ ልዩ ጥያቄያችን መመሪያዎች አንብቦ በትክክል መተግበር • ሱስን በተመለከተ አጭር ግጥም መፃፍ • የቅኔን ህብረቃል ለይቶ ሰም፡ና ወርቁን መፃፍ	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • የዐ/ነገር ስልቶችን በመከተል የተለያዩ ዐ/ነገሮችን ንዲሠሩ በምሳሌ ማሣየት • ስለምዕላድ ምንነት ካለፈው ትምህርት በማስ ወስ ምሳሌ ሰጥቶ ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል ንዲመሠርቱ ማድረግ • በአንድ ቃል ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍቺ ላይ በዐ/ነገር የተደገፈ ምሳሌ ሰጥቶ በማስረዳት ዐ/ነገር የሠሩ ንዲለማመዱ ማገዝ • የክርክር መመሪያን በመከተል በሱስ ጥቅምና ጉዳት ዙሪያ ክርክር ንዲያካሂዱ ሁኔ ዎችን ማመቻቸት • በተሰጠው የመንደርደሪያ ዐ/ነገር ድርብና ነጠላ ትዕምርተ ጥቅሶችን በመጠቀም አንቀጽ ንዲጽፉና የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ ንዲገልጹ ማድረግ • ሱስን በተመለከተ አጭር ግጥም ንዲጽፉና ንዲያነቡ ማበረ ት • የቅኔን ህብረ ቃል አውጥተው ሰምና ወርቁን ንዲገልጹ ማድረግ • የተለያዩ የጥያቄ መመሪያዎችን ተከትለው መልመጃዎችን ንዲሠሩ ማድረግ

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ድርብና ነጠላ ትዕምርተ-ጥቅሶችን በተገቢ ቦ መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- በተለያዩ የዐ/ነገር ስልቶች ዐ/ነገሮች መሥራ ቸውን መከ ተል፤
- ቃላት ማሬያዊና ፍካሬያዊ ፍች ንዲያሳዩ አድርጎ ዐ/ነገር መሥራ ቸውን ማየት፤
- ነፃና ጥገኛ ምዕላዶችን አቀናጅተው ቃል መመሥረ ቸውን ማየት፤
- በሥርዓቱ ክርክር ማካሄዳቸውን መከ ተል፤
- በመንደርደሪያ ዐ/ነገር መነሻነት አንቀጽ መፃፋቸውንና የአንቀጹን አካሄድ /ቅርጽ/ ማሣየ ቸውን መከ ተል፤
- በተሰጣቸው ርዕስ አጭር ግጥም ጽፈው ማንበባቸውን መፈተሽ፤
- ቅኔ መፍ ቸውን ማረጋገጥ፤
- በመመሪያው መሠረት የተለያዩ የመልመጃ ጥያቄዎችን መሥራ ቸውን ማየት።

ምዕራፍ:- አሥር፤ *ሥራና ምርት (ክፍለ ጊዜ 6)*

የሚጠበቅ አጠቃላይ ውጤት፡- *ተማሪዎች* ከዚህ ትምህርት በኋላ፡- ከግሥ የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን ይመሠር ሉ፤ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ከጽሑፍ ውስጥ ለይተው ያወጣሉ፤ የንግድ ሥራ ደብዳቤ ይጽፋሉ፤ በሠንጠረዥ የቀረበን መረጃ ወደ ዝርው ጽሑፍና በዝርው ጽሑፍ የቀረበ መረጃን ደግሞ በሠንጠረዥ ያቀርባሉ፤ ልዩ ልዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት ይሠራሉ::

የቋንቋ ማስተማሪያ አውደ-ርዕስ	*ይዘት /ቋንቋ፣ ሰዋስውና ስነ-ጽሑፍ/*	*የክሂሎት ብቃት*	*የመማር ማስተማር ክንውን፣ መርጃ መሣሪያና ማጣቀሻ*
ሥራና ምርት	• የዐ/ነገር ዓይነቶች • ከግሥ ስምና ቅጽልን መመሥረት • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋት • ከውይይት መል ክት ማዳመጥ • የቅስቀሳና ማነቃቂያ ንግግር • ከሠንጠረዥ ከፎቶራፍ፣ ከካርድ • መረጃ ማንበብ • የንግድ ሥራ ደብዳቤ • ዘይቤያዊ አነጋገር / ንቶኔ፣ ምፀትና ግነት/	• በአንቀጽ ውሰጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን መለየት • ከግሦች የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን መመሥረት • ሥራና ምርትን በተመለከተ አንቀጾችን ሲጽፉ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋትን መጠቀም • ውይይት ሲካሄድ አዳምጦ የሚተላለፈውን መል ክት ፍሬ ሃሣብ በአጭሩ መግለጽ • ሥራና ምርትን በተመለከተ ቀስቃሽና አነቃቂ የሆነ ንግግር መናገር • የተደረገ ጠንካራ የሥራ ንቅስቃሴንና የተገኘን ምርት የሚያሳይ የሠንጠረዥ መረጃ ማንበብና ሃሣቡን መፃፍ • የንግድ ሥራ ደብዳቤ መፃፍ • በዘይቤ ለቀረቡ አገላለጾች ዘይቤያዊ ስያሜያቸውን መስጠት	• አንብቦ መረዳት የማስተማር ዘዴን /ቅድመ-ንባብ፣ በንባብ ጊዜና ድህረ-ንባብ ሂደቶች/ በተግባር ላይ ማዋል • አንቀፁ በማቅረብ በውስጡ የሚገኙ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን ለይተው በሠንጠረዥ በማስፈር ንዲያሣዩ ማድረግ • ከግሥ የተለያዩ ስሞችና ቅጽሎች ንደሚመሠረቱ ምሳሌ በመስጠት ማሠራት **ምሳሌ፡-** <u>ግሥ</u> <u>ስም</u> <u>ቅጽል</u> ቀጠፈ መቅጠፍ ቀጣፊ አቀጣጠፈ መቅጠፊያ ቅጥፈት • አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላትን ወይም ሐረጋትን በተገቢ ቦ የተጠቀሙ ሥራና ምርትን በተመለከተ አንቀጾችን ንዲጽፉ ማበረ ት • ከውይይት ያገኙትን መል ክት በክፍል ውስጥ ንዲገልጹ ማበረ ት • ሥራና ምርትን አስመልክቶ የቅስቀሳና የማነቃቂያ ንግግር ንዲያደርጉ ማደፋፈር • በሠንጠረዥ በፎቶራፍ በከካር የቀረበን መረጃ ወደ ጽሑፍ ንዲለውጡና በጽሑፍ የቀረበን መረጃ ደግሞ በሠንጠረዥ ንዲገልጹ በማድረግ ማሠራት • የንግድ ሥራ ደብዳቤ አፃፃፍ ናሙና በማሣየት ተመሳሳይ ደብዳቤ ንዲጽፉና በክፍል ንዲያነቡ ማድረግ • ዘይቤዎችን በተመለከተ የአዛምድ ጥያቄዎችን አቅርቦ በትክክል ንዲያቀናጁ በምሣሌ ማሣየት

ግምገማ

- አንብቦ የመረዳት ዘዴን በተግባር ላይ ማዋላቸውን መከ ተል፤
- ከቀረበላቸው አንቀጽ ውስጥ ተራና ውስብስብ ዐ/ነገሮችን በመለየት በሠንጠረዥ አስፍረው ማቅረባቸውን ማየት፤
- ከግሥ የተለያዩ ስሞችንና ቅጽሎችን መመሥሪ ቸውን ማረጋገጥ፤
- በአንቀጾች ውስጥ አያያዥና መሸጋገሪያ ቃላት ወይም ሐረጋት በትክክል መጠቀማቸውን ማረጋገጥ፤
- ውይይት አዳምጠው መል ክቱን በትክክል መግለፃቸውን መከ ተል፤
- በሠንጠረዥ በፎቶራፍ በከካር የቀረበን መረጃ ወደ ጽሑፍና በጽሑፍ የቀረበን መረጃ ደግሞ ወደ ሠንጠረዥ መቀየራቸውን ማረጋገጥ፤
- የደብዳቤ አፃፃፍ ስልትንተከትለው የንግድ ሥራ ደብዳቤ መፃፋቸውን ማየት፤
- ልዩ ልዩ መልመጃዎችን በመመሪያው መሠረት መሥራ ቸውን መከ ተል።